

SAKSBEHANDLER
Elisabeth Nordling

VÅR DATO
15.11.2022

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
22/04177-5

DERES REF.
21/24070- 6

DERES DATO

Helgeland Museum
Sjøgata 23 e
8656 MOSJØEN

Vega verdensarv - Avgjørelse av klage på avslag om tilskudd til forprosjekt låve og materiallager fra post 79

Innledning

Vi viser til klagen deres, datert 29. juli 2022. Klagen gjelder Nordland fylkeskommunes avslag på søknad om tilskudd etter forskrift om tilskudd til verdensarv (FOR-2021-08-13-2514).

Klagen er rettidig og behandles.

I brev datert 1. november 2022 ble dere informert om at dere har rett til å uttale dere til fylkeskommunens oversendelsesbrev innen 13. november. Vi har ikke mottatt noen merknader fra dere innen fristen, og anser saken for tilstrekkelig opplyst.

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Nordland fylkeskommunes vedtak opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Bakgrunn for saken

Dere søkte om tilskudd til tre prosjekter; kulturvernrådsgiver, etablering av materiallager og forprosjekt låve, for å transformere denne til bygningsvernssenter i Vega verdensarvområde.

Nordland fylkesråd vedtok den 21. juni 2022 å avslå søknaden. Avslaget på søknaden om midler til kulturvernrådsgiver ble begrunnet med at det var gitt tilsagnsmidler for 2022 som dekket behovet.

Prosjektet om å etablere et materiallager ble, slik det forelå på søknadstidspunktet, vurdert å ikke oppfylle kravene for tilskudd etter forskriften. Fylkeskommunen mente at det heller ikke kunne bidra til å oppnå delmålene for kulturminner i forvaltningsplanen for verdensarven.

Fylkeskommunen opplyser om at Helgeland museum, dersom de ønsker å etablere et materiallager, må utarbeide en tydelig plan for gjennomføring og bruk, og knytte det opp mot forvaltningsplanen for Vegaøyan verdensarv.

Angående forprosjektet på låven, mener fylkeskommunen at søknaden er uklar og at det er behov for å få på plass et godt gjennomarbeidet bakgrunnsprosjekt som er utarbeidet i samarbeid med alle de relevante aktørene, herunder tettere kontakt med fylkeskommunen. Det må også utarbeides en tydelig plan for utførelse og bruk som kan knyttes opp til verdensarvverdiene.

Dere klaget på avslaget 29. juli 2022.

Den delen av klagen som gjaldt avslag på tilskudd til kulturvernkonsulent ble trukket i e-post datert 12. august, da det ble klarlagt at disse kostnadene allerede var dekket gjennom tilsagn for 2022.

Klagen ble politisk behandlet i Fylkesrådet i møte 25. oktober 2022.

Innholdet i klagen

Dere viser til at Helgeland Museum i dialog med kommunen har jobbet med å forandre museets arbeid på Vega og i verdensarvområdet fra ordinær museumsdrift til å komplementere arbeidet til kommunen, stiftelsen Vegaøyan verdensarv og Vega verdensarvsenteret i formidling og bevaring av verdensarven de to siste årene. Museet skaper rom for å satse fullt på stimulering og overføring av tradisjonshåndverk, rådgivning og formidling av bygningsvern for å styrke arbeidet med vedlikehold, bruk og kunnskap om den tradisjonelle bebyggelsen på Helgelandskysten. Dere mener at et avslag på søknaden om tilskudd til forprosjekt bygningsvernsenter på Vega og materiallager, ikke bare stopper disse prosjektene, men også museets satsing på bygningsvern.

Dere ber Riksantikvaren vurdere et tilskudd til forprosjekt som inkluderer videre undersøkelse og planutarbeidelse av både bygningsvernsenteret og materiallageret. Tilskuddet vil gjøre det mulig å kunne samle partnere, diskutere og bygge struktur og sørge for at prosjektene oppfyller de formelle kravene til verdensarvverdiene.

Fylkeskommunens vurdering

Nordland fylkeskommune fant ikke grunnlag til å endre vedtaket, da klagen ikke ga ny informasjon som endret begrunnelsen for avslaget.

Riksantikvarens vurdering

Riksantikvaren skal prøve om Nordland fylkeskommune har fattet vedtaket på feil grunnlag eller i strid med føringene i forskriften. Riksantikvaren skal vurdere synspunktene dere som klager kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke tidligere er berørt i saken.

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til å oppfylle Norges forpliktelser etter Unescos verdensarvkonvensjon av 1972 og medvirke til at verdensarvområdene utvikles som fyrstårn for den beste praksisen innen natur- og kulturmiljøforvaltning når det gjelder tilstand, forvaltning og formell beskyttelse.

Etter forskriften § 3 kan det gis tilskudd til tiltak som bidrar til å oppfylle formålet med tilskuddsordningen. Tilskudd kan gis til prosjekter og tiltak som er knyttet til Norges verdensarvområder med tilhørende buffersoner.

Søknadsbeløpene om tilskudd er langt større enn totalt tildelte nasjonale midler over Statsbudsjettet. Derfor må både Riksantikvaren og regionalforvaltningen gjennomføre strenge avveininger ved fordelingen. Det er Nordland fylkeskommune som prioriterer tiltak og vurderer hva man ønsker å få ut av tilskuddsmidlene, som fordeles mellom fylkeskommunene av Riksantikvaren, jf. forskriften § 4.

Tilskudd tildeles etter en skjønnsmessig vurdering av i hvilken grad tiltaket bidrar til å oppfylle formålet med tilskuddsordningen. Forskriften § 6 legger noen overordnede føringer og rammer for tildelingen av tilskudd. Innenfor disse rammene kan fylkeskommunen ha egne prioriteringer og utvise eget politisk skjønn, så lenge søknadene og tiltakene oppfyller kravene i forskriften. Vega verdensarv og buffersone skal også forvaltes med bakgrunn i forvaltningsplanen for området; *Forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarvområde (2015–2022)*, som har noen delmål for kulturminner. Tilskuddene skal bidra til å oppnå disse målene.

I tillegg til de overordnede føringene i forskriften, valgte Nordland fylkeskommune i årets fordeling å prioritere kjøp av en eiendom på Gangarøya til formidlingsvirksomhet og tilskudd til prosjekter i selve verdensarvområdet i dunværene og utværene.

Når det gjelder etablering av materiallager, slutter Riksantikvaren seg til Nordland fylkeskommunes vurdering av at prosjektet i sin nåværende form ligger utenfor rammene for tilskuddsordningen.

Avslaget på støtte til forprosjekt låven, er basert på de overordnede føringene og rammene for tildeling av tilskudd som følger av forskriften, og på fylkeskommunens egne prioriteringer. Riksantikvaren kan ikke se at fylkeskommunen har fattet vedtak på feil grunnlag, eller i strid med føringene i forskriften, og finner derfor ikke grunnlag for å overprøve fylkeskommunens vurderinger.

Riksantikvaren merker seg at Nordland fylkeskommune anser det som positivt at dere ønsker å etablere et bygningsvernsenter på Vega – et prosjekt fylkeskommunen ønsker å være mer involvert i. Vi merker oss også at dere har hatt et møte med Nordland fylkeskommune, Vega kommune og stiftelsen Vegaøyen verdensarv for å diskutere bygningsvern, forvaltning og formidling knyttet til Vegaøyen verdensarv, og at Nordland fylkeskommune vil følge opp dette arbeidet. Direktoratet mener det er svært positivt med et slikt samarbeid, og ønsker dere lykke til med den videre utviklingen av prosjektet.

Konklusjon

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Nordland fylkeskommunes vedtak opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Avgjørelsen er endelig og kan ikke klages på, jf. forvaltningsloven § 28.

Vennlig hilsen

Anne-Judith Munthe-Kaas
avdelingsdirektør
leder Juridisk seksjon

Elisabeth Nordling
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Nordland fylkeskommune, Postboks 1485 Fylkeshuset, 8048 BODØ